

บทบรรณาธิการ

วารสาร “ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม” ฉบับนี้มีบทความวิจัยทั้งสิ้นแปดเรื่อง เป็นบทความในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภาษาเจ็ดเรื่อง อีกหนึ่งเรื่องเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจำนวนหนึ่งเรื่อง

บทความเรื่องแรก คือ “ลักษณะเด่นนิราศบุณยยาตราสมัยรัตนโกสินทร์ในฐานะบุญกิริยาวัตถุ” ผู้เขียนได้ศึกษาลักษณะเด่นด้านเนื้อหาในนิราศบุณยยาตราในสมัยรัตนโกสินทร์ รวมถึงแนวความคิดแตงนิราศบุณยยาตราในฐานะการสร้างบุญกุศล โดยศึกษาจากวรรณคดีนิราศที่มุ่งหมายเดินทางไปทำบุญยังพุทธสถานต่าง ๆ จำนวน 14 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่าเนื้อหาของนิราศจำแนกได้เป็น 5 ส่วน คือ การกล่าวถึงเส้นทางเดินทาง การพรรณนาพุทธสถาน การสักการบูชา การอธิษฐานและอุทิศบุญ และการบอกบุญ เพื่อมุ่งเน้นแสดงความเลื่อมใสศรัทธาพระรัตนตรัยในฐานะวรรณคดีพระพุทธศาสนาด้วยการบอกเล่าการเดินทางไปนมัสการพุทธสถาน

บทความเรื่องต่อมา คือ “สัญลักษณ์ความเป็นอีสานบนเวทีหมอลำหมู่ ในฤดูกาล 2561-2563” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสัญลักษณ์ความเป็นอีสานบนเวทีหมอลำหมู่ ในฤดูกาล 2561-2563 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการจัดอันดับ 10 อันดับหมอลำยอดเยี่ยมแห่งปี 2561 และ 2562 ของเพจอีสานไกดัดดอทคอม จำนวน 10 คณะ โดยใช้ทฤษฎีสัญลักษณ์แนวคิดของเพียร์ซมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ หัตถกรรมพื้นบ้านอีสาน เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน ความเชื่อของคนอีสาน และสถาปัตยกรรมพื้นบ้านอีสาน ทั้งนี้สัญลักษณ์ “ความเป็นอีสาน” ดังกล่าวแสดงถึงการถ่ายทอดและอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสานให้คงอยู่สืบไป

บทความเรื่องที่สามซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเพียงเรื่องเดียวของฉบับนี้ ได้แก่ “อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเรือนพื้นถิ่นเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพื้นที่ธรรมชาติ ที่ว่าง การปลูกสร้างเรือนพื้นถิ่น และรูปแบบเรือนพื้นถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างที่ว่างต่อวิถีชีวิตชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การสร้างเรือนพื้นถิ่นในพื้นที่เกาะยาวน้อยสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ รวมถึงวิถีชีวิตของชาวไทยมุสลิม ทุกส่วนสัมพันธ์กับวิถีชีวิตบนพื้นฐานความเชื่อทางศาสนา และประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวงรอบชีวิต ตอบสนองความสัมพันธ์ด้านอาชีพสู่การดำรงอยู่ของผู้คน รวมถึงภูมิปัญญาการสร้างเรือน และมีการสื่ออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเรือนพื้นถิ่น

เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ควรนำเสนอรูปแบบสื่อภูมิทัศน์อัตลักษณ์เรือนพื้นถิ่น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชม กลายเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะยาวน้อย

บทความเรื่องที่ว่า “ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการล่ามไทย-จีนในชั้นศาล” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการล่ามไทย-จีนในชั้นศาล โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 6 คนด้วยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามหลักทฤษฎีของการล่าม เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการล่ามไทย-จีนในชั้นศาล แนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ล่ามไทย-จีนในชั้นศาลที่ได้จากการศึกษา ได้แก่ 1) ต้องมีการเตรียมตัวเป็นระยะยาวเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษา 2) ควรจับประเด็นสำคัญข้อความอย่างถูกต้องและครบถ้วนก่อนที่จะถ่ายทอดความหมายออกมา 3) ควรปฏิบัติหน้าที่ล่ามในชั้นศาลตามข้อกำหนดคุณธรรม จริยธรรมของล่ามในชั้นศาล พร้อมมีจิตสาธารณะเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ต้องการ และควรหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่จะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาล 4) ควรมีความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน 5) ล่ามต้องมีความเข้มแข็งทางอารมณ์ และมีบุคลิกที่เหมาะสม และ 6) ล่ามควรศึกษาความรู้ทั่วไปในทุก ๆ ด้าน และยังต้องปรับปรุงใหม่ทางความรู้และคำศัพท์ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

บทความเรื่องที่ว่า คือ “การแปลบุพบทวลีที่มี “in” เป็นหน่วยคำหลัก” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการแปลบุพบทวลีที่มี “in” เป็นหน่วยคำหลัก และเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของโครงสร้างบุพบทวลีกับกลวิธีการแปลงานวรรณกรรมนวนิยายที่ผู้แปลเลือกใช้เพื่อรักษาความเท่าเทียมกันระหว่างภาษาต้นทางและปลายทางในแง่โครงสร้าง ความหมาย และความมุ่งงามทางภาษา โดยการวิเคราะห์โครงสร้างบุพบทวลีด้วยหลักไวยากรณ์ปริวรรตผ่านมุมมองด้านภาษาศาสตร์ปริชาน รวมถึงจำแนกกลวิธีการแปลด้วยวิธีการเปรียบเทียบต่างระหว่างต้นฉบับคือนวนิยายของ Toni Morrison เรื่อง The Bluest Eye และบทแปล “ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า” โดยจุฑามาศ แอนเนียน

บทความเรื่องที่หก “การศึกษาการใช้คำปรากฏร่วมของนักศึกษาศาษาวิชาภาษาญี่ปุ่นในภาคใต้” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้คำปรากฏร่วมรวมถึงปัญหา

การใช้คำปรากฏร่วมของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นในภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานีและมหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา ชั้นปีที่ 3-5 ผลการศึกษาชี้ว่า ปัญหาการใช้คำปรากฏร่วมของกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบไปด้วยปัญหาการใช้คำปรากฏร่วมกรณีต้องเลือกคำกริยาที่มีหลายความหมาย ปัญหาการใช้คำปรากฏร่วมที่มีความหมายใกล้เคียงภาษาไทย และปัญหาการใช้คำปรากฏร่วมที่กลุ่มตัวอย่างไม่มั่นใจในการเลือกใช้คำกริยา

บทความเรื่องที่เจ็ด ได้แก่ “คำแสดงทัศนภาวะในตัวบทพระพุทธศาสนาที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับคำแสดงทัศนภาวะในตัวบทพระพุทธศาสนาที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ การศึกษาคำแสดงทัศนภาวะก่อนหน้านี้ให้ความสำคัญกับภาววิชการ การวิเคราะห์ข้อมูลคำในตัวบทพระพุทธศาสนาวิเคราะห์จากคำปรากฏคำแสดงทัศนภาวะ เช่น may might และ must ซึ่งคำแสดงทัศนภาวะถูกจำแนกออกเป็นสามระดับ อันได้แก่ ระดับที่แน่นอน ระดับที่มีความน่าจะเป็นไปได้ปานกลาง และ ระดับที่อาจจะเป็นไปได้ การใช้ในกรณีที่สูงของคำแสดงทัศนภาวะในตัวบทพระพุทธศาสนาในระดับที่อาจจะเป็นไปได้สามารถอธิบายได้โดยการคาดคะเนถึงสถานการณ์ในอนาคตและเหตุการณ์ที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ทางวิทยาศาสตร์ การศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจในหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศและผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

บทความเรื่องสุดท้าย คือ “สืบสายเสียงเสนาะ: ปัญหาและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านทำนองเสนาะในระดับอุดมศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนรู้การอ่านทำนองเสนาะในระดับอุดมศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านทำนองเสนาะในระดับอุดมศึกษา ผลการศึกษาพบว่าปัญหาการเรียนรู้การอ่านทำนองเสนาะในระดับอุดมศึกษามี 8 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านปัจจัยส่วนบุคคล ด้านประสบการณ์การอ่านวรรณคดี ด้านการอ่านตามอักขรวิธี ด้านความรู้ทางฉันทลักษณ์ ด้านการสื่ออารมณ์และความหมายของบทอ่าน ด้านการใช้เทคนิคการอ่านด้านผู้สอน และด้านสื่อสนับสนุนการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังพบว่าแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านทำนองเสนาะเพื่อแก้ปัญหาข้างต้นมี 10 แนวทาง ได้แก่

ชี้ให้เห็นความสำคัญ เลือกรบทอ่านที่ผู้เรียนสนใจ วิเคราะห์บทอ่าน สานิตการอ่าน
บูรณาการหลายทำนองใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ใช้เทคโนโลยีประกอบการสอน
แสดงละครและบทบาทสมมุติ ใช้คะแนนพัฒนาการและให้ข้อมูลป้อนกลับรายบุคคล
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่านจะได้รับมุมมองที่เป็นประโยชน์จากบทความวิจัยข้างต้น
และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพัฒนาหรือต่อยอดผลงานวิชาการของตนเอง
จนนำไปสู่การเพิ่มองค์ความรู้ทางด้านภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้กับแวดวง
วิชาการไทยต่อไป